

Údržba nafukovacích lodí

Poznámka: Tento článek byl publikován v ročence Malý průvodce světem outdooru 2003. Zde jej naleznete v kompletní nezkrácené podobě, obohacený dalšími obrázky.

Životnost nafukovacího člunu ovlivní nejen průběžné zacházení při používání, skladování, zacházení mimo sezonu, ale samozřejmě i opravy a údržba. Nezávisí ani tak na typu plavidla jako spíše, především vzhledem k opravám, na materiálu, ze kterého je člun vyroben. Bez ohledu na to, zda jde o kajak, kánoi, raft či nafukovací člun, začíná materiál v okamžiku vyrobení stárnout a je třeba o něj pečovat, aby vydržel co nejdéle.

Před prvním nafouknutím

Zakoupili jsme plavidlo a poprvé se vydáváme na vodu. Stop! Lepší je nejprve se s lodí a hlavně s návodem k použití seznámit doma, případně na místě před samotnou plavbou. Dozvíme se, jak správně loď nafouknout, v jakém pořadí válců, jakým tlakem a podobně. Také se seznámíme s ovládáním ventilů. Při prvním rozbalení, nafouknutí a použití samozřejmě zkontrolujeme, zda vše správně funguje. Pokud nikoliv (například uchází vzduch u ventilu – i taková věc se může stát), je lépe, než se sám pokoušet o zjištění příčin a jejich odstranění, kontaktovat prodejce a poradit se. Některé zásahy do člunu mohou způsobit i ztrátu záruky, nebo velmi obtížně (a draze) odstranitelnou škodu. Pokud je vše v pořádku, nafoukneme loď na předepsaný tlak a dobře uzavřeme kryty všech ventilů, aby se dovnitř nedostaly nečistoty. Teprve teď můžeme odnést loď k vodě.

Mechanické poškození při jízdě

Jsme již na řece a pádlujeme ke svému cíli. Každá nafukovací loď je náchylná na proříznutí ostrým předmětem. Kameny v mělké vodě odírají nepropustný materiál (guma, PVC aj.), což se projeví dříve či později narušením materiálu. V neposlední řadě škodí také slunce, respektive jeho UV paprsky. Chrání se proti proříznutí je obtížné a mnoho s tím nenaděláme. To, co můžeme ovlivnit, je stav lodě a její posádky. Čím přefouknutější a přetíženější loď, tím je možnost jejího proražení větší. To ovšem neznamená, že máme jezdit na polovypuštěném plavidle. Málo nafouknutý člun je nejen hůře ovladatelný, ale nízký tlak vzduchu rovněž poškozuje válce a ventily. Nafukovat bychom měli vždy na optimální tlak doporučený výrobcem a tento tlak ve válcích průběžně kontrolovat a udržovat.

Všechny nafukovací lodě jsou určeny k plavbě, nikoliv k „šoupání“ po říčních dně. Jasně, někdy a někde to prostě jinak nejde (pokud neousoudíme, že bude lépe vystoupit a přenést nebo alespoň přetáhnout méně vodnatý úsek). Ovšem takovéto odírání dna lodí se časem projeví. Zvyšuje se náchylnost na protřetí a pokud je oděr opravdu silný (až na základní textil), může docházet i k úniku vzduchu. Pak je každá rada drahá. Jsou dvě možnosti – vyměnit dno (pokud to jde), nebo se pokusit odřenou plochu něčím vhodným zatřít. To je však právě ten problém. Neexistuje ideální zátěr, který by obnovil původní vlastnosti materiálu!

Povětrnostní vlivy

Nemalým problémem je UV záření. Poškozuje jak lodě gumové, tak PVC i hypalonové. Samozřejmě v různém pořadí a to zhruba tak, jak je uvedeno. Proto je-li nutné nechat loď někde u břehu či na břehu, tak vždy ve stínu, nikdy ne na přímém slunci. Některým lodím vadí i nadměrný chlad. Jedná se zejména o PVC lodě. Tento materiál při teplotách pod +5 °C a níže tvrdne a u méně kvalitních výrobků může povrch materiálu praskat, čímž se zvyšuje nebezpečí natřetí a oděru.

Sbalení a přeprava

Pokud se nám podařilo vyhnout se všem nástrahám plavby a jsme u konce, musíme loď sbalit a přepravit zase domů. V první řadě loď vypláchneme a zbavíme (zvláště v záhybech a špičkách – méně přístupných místech) všech nečistot (bláto, větvičky stromů, listí, kamínky a drobnou píseň). To vše by mohlo povrch lodí poškodit i ve sbaleném

stavu. Je lépe nechat loď oschnout – nikdy na přímém slunci a v případě opravdu horkých dnů raději odpustit trochu vzduchu.

Loď se čistí, omývá a suší v alespoň částečně nafouknutém stavu. Pokud to není z nějakého důvodu možné (spěcháme, visíme na laně v nepřístupném kaňonu), loď sbalíme nouzově a popsanou činnost vykonáme co nejdříve doma nebo na místě, kde je to možné. Teprve po důkladném omytí lodě otevřeme kryty ventilů a zkontrolujeme, zda se pod víčka nedostala voda nebo písek. Pokud ano, opět nejdříve vypláchneme a necháme oschnout. Není dobré, pokud se pod pružinu (či jiný systém) ventilu dostane voda či písek. Nečistoty uvnitř jednotlivých komor mohou vážně poškodit nejen ventily, ale i samotné stěny komor, proto se vždy snažíme udržovat okolí ventilů bez nečistot, a to především při dofukování člunu v průběhu plavby. Když je loď čistá a suchá, položíme ji na rovném, čistém a suchém místě a otevřeme všechny ventily. Pokud je spěch, můžeme pomocí pumpy loď rychleji vyfouknout, ale příliš se to nepoužívá. Z lodí se snažíme vytlačit maximum vzduchu, a to nejsnáze balením od konců směrem k ventilům. Postupujeme pomalu a necháváme opatrně, bez násilného vytlačování, z komor vypustit všechny zbylý vzduch. V návodech k použití bývá popsán i tento postup. Sbalenou loď můžeme stáhnout popruhem, lépe se nám bude vkládat do přepravního vaku. A můžeme se vydat na cestu.

Uložení na zimu

Pokud loď delší dobu nepoužíváme, není dobré ji skladovat ve sbaleném stavu v přepravním pytli. Více jí prospěje uložení v polonafouklém a rozbaleném stavu. Nejlépe na půdě či ve sklepě, či kdekoliv, kde je rovná plocha (lze i pověsit). Materiál uložený ve sbaleném stavu má tendenci se po čase v místech přeložení poškozovat. Není to výrazné, ale pokud chceme, aby nám loď vydržela deset a více let, určitě to prospěje. Místo by mělo být samozřejmě suché. Před uložením není od věci zkontrolovat stav ventilů, všech úchyťů a co není v pořádku, vyměnit, opravit, protože nikdy nemůžeme vědět přesně, kdy přijde jarní tání a my z ničeho nic na loď zase nasedneme.

Opravy a údržba

O údržbě nafukovacích člunů jsme se již mnohokrát zmiňovali v minulých letech. Důležité je její kontinuita. O loď pečujeme stále jejím správným používáním. Pokud již nastane problém, zkusme si s drobnými závadami poradit sami. Pokud dojde k poškození, které nebrání doplutí, zkusme dojet. Opravy prováděné nouzově ve ztížených podmínkách totiž nejsou nikdy příliš trvanlivé a ne vždy máme po ruce v lodním pytli veškeré pomůcky na opravy.

Menší otvory lze však zalepit i na cestě. K tomuto účelu je dobré s sebou vézt několik záplat, kousek smirkového papíru (ale stačí i nůž) a vteřinové lepidlo průmyslové kvality. Proseknutý či proříznutý otvor očistíme, jeho okolí jen mírně zdrsníme (při práci s nožem pozor), natřeme obě lepené plochy a na potřebný čas stiskneme či zatížíme. Ve většině případů lze po několika minutách loď dofouknout (nikoliv přefouknout) a dojet. Doporučit lze opravu otvorů tak do 10 cm, pokud se objeví trhlinka tvaru „L“, může být oprava obtížnější. Každopádně použití zmiňovaného lepidla je pro nouzovou opravu lepší než chlorkaučuková lepidla, která jsou choulivá na technologii a doba tuhnutí lepidla je 24 a více hodin. Záplata s vteřinovým lepidlem drží výrazně lépe než „tesapásky“ a podobná nouzová řešení. Pokud je proříznuté místo větších rozměrů, či pokud prasknou mezistěny ve člunu, nezbývá než plavbu ukončit předčasně a doma pak vyhledat odbornou pomoc. Tu doporučujeme i v případě nouzové opravy. Vždy je lépe díru v lodi nechat nakonec opravit odborně a natrvalo. U protřetí ve spojích válců a uvnitř je to nezbytné vždy a většinou nezbývá než vyměnit celý díl lodí, což nebývá nejlevnější. Drobná poškození doplňkové výbavy sledujeme také a opravíme je co nejdříve. Pokud si na to netroufneme, svěříme opravu opět odborníkům. Váš prodejce vám určitě poradí. Při správném zacházení, péči a udržování vydrží nafukovací loď svému majiteli opravdu léta.

zdroj: <http://www.svetoutdooru.cz/>